

Voorstel raad

Nummer

Contact en vragen via

Portefeuillehouder
Maarten Versluis

griffie@hollandskroon.nl

Datum raadsvergadering	Datum B&W-besluit
30 juni 2026	

Onderwerp
Raadsvoorstel rekenkameronderzoek Onderbesteding

Kern van het voorstel
De rekenkamer heeft in 2025 deelgenomen aan het landelijke DoeMee-onderzoek naar onderbesteding van gemeentelijke middelen. De centrale vraag was of de wijze waarop wordt begroot volksvertegenwoordigers voldoende inzicht geeft in baten en lasten, en of dit verbeterd kan worden. Het onderzoek keek niet alleen naar het saldo onder aan de jaarrekening, maar juist naar de vraag waar verschillen tussen begroting en rekening vandaan komen. Daarmee sluit het onderzoek direct aan bij het budgetrecht van de raad.

Voorgesteld besluit
De Rekenkamer Hollands Kroon stelt de gemeenteraad voor: 1. het college op te dragen de aanbevelingen uit de Rekenkamerbrief uit te voeren; 2. hiervoor een plan van aanpak op te stellen en dit uiterlijk op 31 december 2026 naar de raad te sturen; 3. de raad jaarlijks te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.

Wettelijke grondslag
Artikel 182 Gemeentewet

De gemeenteraad besluit:

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 30 juni 2026.

Griffier

Burgemeester (wnd)

Aanleiding

Gemeenteraden maken bij de begroting keuzes over schaarse middelen. Daarbij worden prioriteiten gesteld en worden soms scherpe en/of pijnlijke afwegingen gemaakt. Tegelijkertijd blijkt bij de jaarrekening regelmatig dat gemeenten geld overhouden. Dat is niet per definitie verkeerd. Een voordeel kan ontstaan doordat beleid goedkoper is uitgevoerd of omdat baten hoger uitvallen dan verwacht. Maar als dit jaarlijks en op herkenbare onderdelen gebeurt, roept dit vragen op.

De Rekenkamer concludeert dat in Hollands Kroon sprake is van een herkenbaar patroon van positieve rekeningresultaten, maar dat dit patroon genuanceerd moet worden geduid. De positieve resultaten komen voor een belangrijk deel voort uit hogere baten, met name vanuit het gemeentefonds en overige baten, en uit lasten die niet altijd in hetzelfde tempo tot realisatie komen. Tegelijkertijd laat de lokale duiding zien dat de gemeente de afgelopen jaren stappen heeft gezet om realistischer te ramen en beter te monitoren.

Daarmee is het beeld niet dat Hollands Kroon eenvoudigweg structureel te ruim begroot. Het beeld is subtieler. De gemeente opereert in een omgeving waarin rijksmiddelen laat beschikbaar komen, maatschappelijke opgaven veranderen, het sociaal domein moeilijk voorspelbaar is, de arbeidsmarkt krap is en investeringen afhankelijk zijn van marktontwikkelingen. Tegelijkertijd heeft de raad er belang bij dat deze onzekerheden zo transparant mogelijk worden gemaakt. De vraag is niet alleen of het jaarresultaat positief is, maar of middelen op het juiste moment beschikbaar zijn, of de organisatie de plannen kan uitvoeren en of de raad tijdig kan bijsturen.

Waar het voor de raad schuurt, is dat begrotingskeuzes worden gemaakt in een context van schaarste, terwijl achteraf ruimte overblijft. Dat betekent niet dat die ruimte vooraf volledig vrij beschikbaar was. Wel betekent het dat de raad meer grip kan krijgen door structureel te vragen naar de uitvoerbaarheid van

ambities, de realiteit van ramingen, de inzet van capaciteit en de timing van middelen. Onderbesteding is daarmee geen technisch financieel onderwerp, maar een vraagstuk van bestuurlijke sturing.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

Met de resultaten van het onderzoek Onderbesteding wordt beoogd de begroting en de realisatie daarvan, zo veel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten.

Motivering per voorgesteld besluit

1. het college op te dragen de aanbevelingen uit de Rekenkamerbrief uit te voeren

Maak uitvoerbaarheid een vast onderdeel van begrotingsbehandeling en begrotingswijzigingen

Bij de begroting en iedere begrotingswijziging expliciet aangeven of de voorgestelde investeringen binnen het betreffende begrotingsjaar uitvoerbaar zijn.

Wees terughoudend met het toevoegen van lasten laat in het jaar

Vertaalextra middelen die in het jaar beschikbaar komen niet automatisch naar extra lasten in hetzelfde begrotingsjaar.

Vraag om structureel inzicht in formatie, bezetting, inhuur en ziekteverzuim

Geef in de paragraaf bedrijfsvoering en P&C-documenten structureel inzicht in de formatie, gemiddelde bezetting, externe inhuur en ziekteverzuim.

Vraag om een apart beeld van kostensoorten op hoofdlijnen

Geef in de begroting en jaarrekening op hoofdlijnen meer inzicht in kostensoorten, zoals eigen personeel, inhuur, afschrijvingen, rente, belastingen, leges en huren.

Monitor investeringen en fysieke projecten realistischer

Werk bij investeringen en fysieke projecten met realistische planningen en voortgangsinformatie. Achterblijvende afschrijvingen en afwijkingen in het fysieke domein kunnen wijzen op vertraging, maar ook op technische effecten of veranderende marktomstandigheden.

Maak de ontwikkeling van eigen inkomsten expliciet bespreekpunt

Besteed bij de kadernota en begroting expliciet aandacht aan de ontwikkeling van eigen inkomsten. Het onderzoek laat zien dat onder meer toeristenbelasting, leges en huren in meerdere jaren hoger uitvallen dan begroot. Dit helpt om te beoordelen of structureel te voorzichtig wordt geraamd.

Houd oog voor de positieve ontwikkeling in financiële sturing

Houd vast aan de in gang gezette verbeteringen inzake de financiële sturing en maak deze zichtbaar voor de raad. Dit maakt inzichtelijk of de verbeterde sturing structureel effect heeft en of de verschillen tussen begroting en realisatie inderdaad kleiner blijven.

2. hiervoor een plan van aanpak op te stellen en dit uiterlijk op 31 december 2026 de raad te sturen

Stel een plan van aanpak op dat SMART is geformuleerd.

3. de raad jaarlijks te informeren over de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen.

Hoewel de aanbevelingen door de auditcommissie worden gemonitord, is het ook belangrijk om de raad te informeren over de uitvoering van het plan van aanpak.

Kanttekeningen en risico's (incl. argumenten)

Voor het vergroten van het vertrouwen van de inwoners in het gemeentebestuur is het essentieel dat de aangedragen aanbevelingen worden overgenomen en uitgevoerd.

Alternatieven (incl. argumenten)

-

Financiële gevolgen

Kosten/opbrengsten	Geen kosten en geen opbrengsten.
Dekking binnen begroting	Programma: Cluster:
Geen dekking binnen begroting	Dekkingsvoorstel:
Fiscale gevolgen	

Toelichting: Toelichting: de financiële gevolgen kunnen worden aangegeven in het plan van aanpak.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt toegevoegd aan het raadsinformatiesysteem.

Bijlagen

1. Rekenkamerbrief DoeMee Onderbesteding gemeente Hollands Kroon
2. Eindrapport DoeMee 2025 Onderbesteding
3. Bestuurlijke reactie college